

Galeria de 'presumptes' criminals

Slobodan Milosevic, president de Sèrbia. Nascut a Pozaverc (Sèrbia) l'agost del 1941, fill d'un seminarista ortodox montenegri i d'una professora marxista, va ingressar de molt jove al Partit Comunista serbi i va pujar tots els esglaons de la *nomenklatura* fins a la presidència del partit, a Belgrad, l'any 1986. Però aviat va abandonar l'ideal comunista pel nacionalisme. La tardor del 1987, després d'haver-se convertit en un heroi de les masses —quan va dir a la població sèrbia que es manifestava a Kosovè contra els albanesos que no permetria que ningú atacés el seu poble—, Milosevic va arrabassar el lideratge de la Lliga dels Comunistes de Sèrbia (LCS) al seu amic Ivan Stambolic, l'home que li havia donat el poder. El 12 de desembre de 1990 era elegit president del govern. Des d'aquesta plataforma va començar la lluita per fer realitat el seu somni de la Gran Sèrbia.

Milosevic és, doncs, el principal instigador de la violència als Balcans, i el màxim responsable de la política de neteja ètnica efectuada per Karadzic i Mladic. I tanmateix, com a bon orador i gran estrateg, ha aconseguit que la comunitat internacional

La guerra desferma l'odi fins a convertir-lo en un sentiment generalitzat. Odi per la mort de la persona estimada, odi per la destrucció de les propietats més íntimes... L'executor del terror és moltes vegades anònim.

Però els responsables polítics de l'espiral de violència, fins i tot els inductors de les massacres sistemàtiques, són fàcilment destriables. Les violacions de dones i les matances indiscriminades tenen nom propi.

l'acceptés com a portaveu dels serbis a l'hora de negociar la pau.

Des de l'esclat de la guerra a Bòsnia-Herzegovina, Belgrad va donar suport constant, de sotamà, als serbis de Bòsnia. L'agost del 1995 —amb l'inici de la contraofensiva croato-bosniana per recuperar la Krajina— Milosevic se'n va distanciar i es va presentar davant el món com un home de pau, com l'única persona que podia contribuir al final de la guerra. Els líders civil i militar dels serbis de Bòsnia, Radovan Karadzic i Ratko Mladic li van confiar el poder de negociar en nom seu la pau a la base aèria de Dayton, als Estats Units. El final de la guerra rubricat a París —que va permetre l'aixecament de l'embargament econòmic contra Sèrbia— confirma el lideratge intern de Slobodan Milosevic.

Radovan Karadzic, president de l'autoproclamada República Sèrbia de Bòsnia. Nascut a Pale, el líder dels serbis de Bòsnia va despuntar en el món de la política l'any 1991 de la mà del president serbi Slobodan Milosevic, que va veure en ell l'instrument per a fer realitat el seu projecte nacionalista. Karadzic, de cinquanta anys, psicòleg de professió (va estudiar psicologia de masses als Estats Units) i poeta de voca-

ció, presideix el Partit Democràtic Serbi (SDS), de signe extremista, i és acusat de genocidi pel Tribunal Internacional que jutja els crims a l'ex-Iugoslàvia (TPI). Personalment, ell considera el Tribunal de l'Haia com una vergonya de la comunitat internacional i assegura que cap serbi no s'ha de penedir de res.

Radovan Karadzic, contrari a la unitat de Bòsnia-Hercegovina, és responsable del setge cruelíssim de la ciutat de Sarajevo —ciutat on havia viscut des dels quinze anys, però amb la societat de la qual mai no va connectar—, i de la depuració ètnica. Accepta els plans de pau acordats a Dayton —perquè avalen la separació i legitimen les conquestes territorials—, però no en tots els seus termes. L'acord prohibeix que Karadzic i Ratko Mladic ocupin càrrecs públics o participin en el poder.

Mate Boban, president de la "Comunitat croata d'Herceg-Bosna". El 3 de juliol de 1992, Mate Boban creava un estat autònom a l'oest de Bòsnia-Hercegovina (BH), Herceg-Bosna, una entitat croata que ocupa una tercera part del territori bosnià.

Aquest economista de cinquanta-cinc anys, defensor de posicions radicals i partidari de la partició de BH, és també comandant en cap de l'HVO, les forces armades croates de Bòsnia, i per tant responsable dels crims de guerra comesos per les seves tropes contra la població civil de les zones conquerides.

Boban assegura que l'HVO no té cap contacte amb Sarajevo, i a Zagreb l'exèrcit croat sosté que cap unitat de les seves forces no ha lluitat en territori bosnià. Al 1992 Mate Boban anunciava una guerra llarga, si els musulmans no acceptaven la cantonalització de la República de Bòsnia-Hercegovina.

Slobodan Milosevic és el principal instigador de la violència als Balcans i el màxim responsable de la política de neteja ètnica efectuada per Karadzic i Mladic. Per la seva banda, Radovan Karadzic, contrari a la unitat de Bòsnia-Hercegovina, és responsable del setge cruelíssim de Sarajevo i de la depuració ètnica.

Ratko Mladic, comandant en cap de les forces sèrbies de Bòsnia. Als seus cinquanta-un anys, Mladic defensa que les fronteres sempre s'han traçat amb sang. Amb aquesta màxima ha lluitat sens treva per unir tots els serbis en un sol estat, sense importar-li els sacrificis.

Ratko Mladic, militant comunista i general de la guarnició de Knin al 1991, promogut a comandant en cap de les forces sèrbies de Bòsnia un any després, és el prototip del militar de l'exèrcit federal iugoslau que es converteix en soldat dedicat únicament a la defensa dels serbis. Conegut per "l'exterminador", és el responsable material de les pitjors matances comeses contra la població croata i musulmana en aquests quatre anys de guerra. Ell dirigia la pressió física contra Sarajevo, les ofensives per a conquerir el corredor que havia de comunicar la Krajina amb Sèrbia, conquestes i matances tan despietades com les de Srebrenica i Zepa.

Durant aquest temps, ha mostrat el seu menyspreu total per la comunitat internacional, assaltant els enclavaments teòricament protegits per les Nacions Unides davant mateix dels Cascos Blaus, retenint els observadors i soldats de l'ONU com a ostatges i escuts humans, i estrenyent-los després la mà, davant les càmeres, quan els alliberava, com a expressió màxima del seu cinisme.

Més realista que Karadzic, amb qui es troba enfrontat, sabia que l'autoproclamada República Sèrbia de Bòsnia no tenia futur sense el suport de Belgrad, però, després de cedir els seus poders a Milosevic per a negociar, no ha acceptat uns acords que atorguen la totalitat de Sarajevo a la Federació croato-bosniana i ha assegurat que el seu exèrcit no abandonarà els serbis que viuen a la capital.

Zeljo Raznajatovic, alias "Arkan", líder guerriller serbi. El comandant "Arkan" és el cap de la milícia extremista sèrbia coneguda pels "Tigres", responsable de l'extermini de milers de persones. Fill d'un coronel de l'aviació de Montenegro, va néixer a Eslovènia al 1952. També es va destacar de jove: de primer com a delinqüent, buscat per la justícia d'uns quants països europeus, i més tard com a cap dels *tifosi* de l'Estrella Roja. Després es va convertir en agent secret dels serveis d'informació iugoslavs.

Detingut per possessió il·legal d'armes l'any 1990, després de crear els primers "coscos de voluntaris serbis", va passar set mesos a la presó.

Zeljo Raznajatovic es considera combatent de l'ortodòxia contra els supòsits del Vaticà i de l'integrisme islàmic. Va crear a Eslovènia un centre d'entrenament; de les seves mans surten tropes disciplinades i sanguinàries, tropes que van protagonitzar, per exemple, el setge i la destrucció de la ciutat de Vukovar.

Vojislav Seselj, president del Partit Radical Serbi. El líder de l'extrema dreta sèrbia va ser un dels primers a negar Iugoslà-

*Els abans vitals
parcs de Sarajevo
s'han convertit, com
a conseqüència de
la cruenta guerra,
en uns grans
cementiris on
s'amunteguen les
víctimes de la
barbàrie.*

via i a sumar-se a la lluita per a conquerir la Gran Sèrbia. Després d'haver estat un fervent seguidor de les tesis doctrinals de Tito, es va convertir en aliat del nacionalisme de Milosevic.

Antic dissident –va passar tres anys a la presó–, Seselj és també líder de les Àligues Blanques, un grup radical de *txètnik* responsable d'incomptables atrocitats: entre les seves "gestes", l'assassinat de més de 3.000 persones a Brcko.

Dobroslav Paraga, president del Partit Croat de Dret (HSP). Paraga s'ha consolidat com a líder d'una extrema dreta croata venjativa i de milícies feixistes. Fill de pares catòlics, ha agrupat en el seu partit, que abans d'ell va tenir de president el dictador Ante Pavelic, el desencant d'una generació de fills d'immigrants de l'interior que porten l'estigma d'haver col·laborat amb l'ocupant alemany a la Segona Guerra Mundial. Per deslliurar-se d'aquest complex de culpabilitat, Paraga els ofereix la lluita pel dret legítim dels croats a la independència. A les files de l'HSP, s'hi han acostat també joves radicals sense feina i refugiats, que aposten per una Gran Croàcia que també englobi Bòsnia.

Virgínia Arqué

CISCO PARÉS

